

Kenniskaart 'Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp'

Optimale samenwerking van onderwijs en jeugdhulp

Het NJI heeft een [kenniskaart](#) ontwikkeld over de kwaliteit van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. En hoe leuk, onze leidende principes komen hierin terug! Dit is een korte samenvatting van de publicatie.

Anders denken

Met de Jeugdwet en de invoering van Passend Onderwijs moeten de samenwerkingsverbanden in het onderwijs en de gemeenten de organisatie van het onderwijs en de jeugdhulp organiseren. Daarnaast is een verandering nodig in de cultuur en benaderingswijze van jongeren en hun ouders.

Maak altijd de (inter) professionele afweging: Kan ik het kind zelf helpen of is aanvullende expertise nodig? Wie, wat, en hoe leg je efficiënt de verbinding?

Interprofessionele samenwerking:

Gezamenlijk onderzoeken hoe de hulpvraag beantwoord kan worden.

De verbinding kan veel opleveren voor kinderen, gezinnen en school. De school is de belangrijkste signaleerder van gedrags- en ontwikkelingsproblemen bij kinderen, maar ook van belemmeringen in de thuissituatie. De school biedt zelf zoveel mogelijk het passende onderwijsaanbod en ondersteuning.

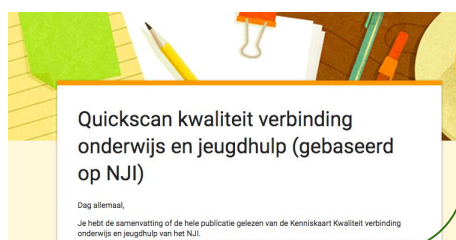
Scholen hebben de jeugdhulp ook nodig. Problemen op school hebben niet altijd te maken met leren, maar zijn vaak gerelateerd aan opvoeden en opgroeien. Dan moet de school in samenspraak met de jeugdige en ouders snel jeugdhulp in kunnen schakelen. Voor de jeugdhulp zijn de scholen onmisbare partners en een laagdrempelige plek om hulp te bieden.

Wat levert samenwerking op?

- Ondersteuningsvragen leerling/ouders/leerkracht staan centraal
- Zelf invloed op traject vergroot betrokkenheid
- Minder voortijdige uitval/thuiszitten
- ieder spreekt dezelfde taal
- signalering vergroot
- interdisciplinair kijken maakt analyse sterker, waardoor in 1 keer juiste hulp wordt ingezet
- samenhang in ondersteuning, echt 1 plan
- lichtere hulp vaker ingezet door snelle signalering
- preventieve jeugdhulp werkzaam in de school

Quickscan NJI mbt kwaliteit en verbinding onderwijs en jeugdhulp:

Je vindt de digitale Quickscan die is aangepast aan de Lelystadse situatie en het primair onderwijs [hier](#)

Optimale samenwerking door:

- Gezamenlijke professionalisering
- Jeugdhulp aanwezig op school
- Interprofessioneel overleg
- In 1 keer alle hulp regelen
- Mandaat professionals beslissen over hulp
- Gezinsplan altijd aandacht voor schoolloopbaan
- In OPP/HP altijd aandacht voor opvoedhulp
- Zo nodig OZA
- Partnerschap en regie met jongere/kind en ouders

	Passend onderwijs	Gezamenlijke acties - raakvlakken	Jeugdhulp
preventie preventie in de wijk en basis-ondersteuning op school	Scholen bieden basisondersteuning volgens de norm die het SWV heeft bepaald, in een veilig pedagogisch klimaat. Naast cognitieve vaardigheden is er ook aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Scholen zijn van begin af aan gericht op partnerschap met ouders.	Jeugdhulp draagt bij aan de basisondersteuning van scholen door preventieprogramma's (zoals gezonde leefstijl, sociale vaardigheden, enz.) aan te bieden op scholen en bij te dragen aan de versterking van de pedagogische basiskwaliteit. Scholen bieden ruimte en ondersteuning voor preventieve- en opvoedactiviteiten van jeugdhulp en buurtwerk.	Jeugdhulpprofessionals in de wijk geven antwoord op de meest voorkomende opvoed- en opgroevragen door middel van individuele adviesgesprekken of groepsgericht aanbod. Zo nodig bieden deze professionals kortdurende hulp, door zoveel mogelijk aan te sluiten bij de eigen kracht van ouders en hun eigen netwerk.
signaleren van ondersteunings- en hulpvragen	Scholen signaleren extra ondersteuningsbehoeften en hulpvragen van leerlingen, ouders en leraren. Zij bespreken dit met de leerling, ouders en collega's en bieden passende ondersteuning. Zij maken de afweging wat zij zelf kunnen of dat ze expertise van anderen moeten toevoegen.	Jeugdhulp kan deskundigheidsbevordering bieden aan scholen ten behoeve van signalering van opvoed- en opgroevragen. Wederzijdse consultatie is mogelijk op basis van signalen op school of in de wijk. Vroegtijdige signalering van risicogezinnen door signalen van school, leerplicht en jeugdhulp met elkaar te bespreken.	Jeugdhulpprofessionals in de wijk en leerplicht signaleren ondersteuningsbehoeften van kinderen, gezinnen en beroepsopvoeders. Door zichtbaar te zijn op plekken waar kinderen en ouders al komen en door samenwerkingsafspraken te maken over de toegang. Het consultatiebureau en de jeugdarts hebben een belangrijke signaalfunctie.
samen beslissen over benodigde (extra) ondersteuning en jeugdhulp	Na consultatie van partners kan door de school snel extra ondersteuning of schoolmaatschappelijk werk worden ingezet. Zo nodig maakt de school een OPP. Ook kan school het initiatief nemen voor een interprofessioneel overleg. De ib'er overweegt welke externe professionals uitgenodigd moeten worden voor de hulpvraag.	School en jeugdhulp voeren met ouders (leerling) interprofessioneel overleg om de ondersteuningsbehoeften en hulpvraag te analyseren en te besluiten welk aanbod aan (extra) onderwijs-ondersteuning en/of jeugdhulp nodig is. Er worden afspraken gemaakt over wie wat doet om snel ondersteuning op school en hulp thuis in gang te zetten, over de regierol, bewaking van de voortgang, terugkoppeling en evaluatie.	Samen met ouders kijken jeugdhulpprofessionals, bijv. in een 'keukentafelgesprek' wat de eigen kracht van de jongere/ouders is en welke hulp passend is. Zij maken de afweging wat zij zelf kunnen of waarvoor zij een andere professional uit de wijk de specialistische jeugdhulp, kinderopvang of school nodig hebben.
toewijzen van speciale ondersteuning en specialistische jeugdhulp	Voor specialistische ondersteuning wordt een deskundigenadvies en een OPP gemaakt, voor het verkrijgen van een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het samenwerkingsverband. De school begeleidt leerling en ouders naar die voorziening. Er wordt getoetst of jeugdhulp al betrokken is en daarmee wordt afgestemd.	Afstemmen van de trajecten (zo nodig) voor toelating tot een specialistische onderwijsvoorziening, (medische) zorg in het onderwijs, specialistische jeugdhulp, aanvullende begeleiding of onderwijs-ondersteuning en leerlingenvervoer. In het OPP is de inzet van jeugdhulp beschreven en in plannen van de jeugdhulp is de rol van de school beschreven.	Wanneer jongeren / ouders niet op eigen kracht verder kunnen, zoekt het wijkteam passende hulp. Voor het inschakelen van gespecialiseerde jeugdhulp is een beschikking nodig. Deze stelt de jeugdhulpprofessional zelf, of in samenspraak met een wijkteam, op. Er hoort getoetst te worden hoe het met de kinderen op school gaat.
uitvoering bieden, volgen en evalueren van hulp en ondersteuning	Volgen van de ontwikkeling van de leerling. Hierover contact houden met ouders, benutten van adviezen van onderwijsexperts of jeugdhulp. Met ouders (en leerling!) en ondersteuners evalueren en zo nodig bijstellen van de aanpak. Monitoren van de aanpak en het wel of niet bereiken van gestelde doelen.	Afstemming van extra of speciale onderwijs-ondersteuning en jeugdhulp. Terugkoppeling over voortgang aan beide kanten. Gezamenlijke evaluatie met ouders, school en jeugdhulp van doelrealisatie. Zo nodig gezamenlijk uitvoeren van oza's. Aandacht voor begeleiding van terugplaatsing uit speciaal onderwijs of jeugdhulpinstelling. Afstemming van monitoring. De samenwerking evalueren en versterken.	Als de benodigde expertise aanwezig is binnen het wijkteam voert de jeugdhulpprofessional het gezins- of familiegroepsplan zelf uit. Daarvoor is geen beschikking nodig. Het team kan een familiegroepsplan ook uitbesteden aan aanbieders van jeugd- en opvoedhulp. De jeugdhulp professional uit het wijkteam blijft betrokken bij het gezin.

Concreet:

- Er is een gezamenlijke visie op het belang, doel en ambities van de verbinding van onderwijs, wijk en jeugdhulp opgesteld
- Visie is leidend voor organisatie en beiden zijn bekend bij alle professionals in de onderwijs, opvang, wijk en jeugdhulp
- Jaarlijks afspreken welke gezamenlijke professionalisering nodig is voor onderwijs- en jeugdhulpprofessionals
- Heldere afspraken over:
 - Wijze waarop lichte hulp ingezet kan worden bij signalen
 - Wijze waarop scholen snel en flexibel externe expertise OT kunnen inschakelen
 - Integraal arrangeren van onderwijs-ondersteuning, jeugdhulp op school, medische zorg en hulp in het gezin
- Onderwijs wordt betrokken bij inkoop van jeugdhulp door gemeenten
- Monitoring van geboden ondersteuning jeugdhulp en opbrengsten door gemeenten en onderwijs zijn afgestemd
- Samenwerking wordt minimaal een keer per jaar geëvalueerd met beleids-, en praktijkvertegenwoordigers uit het onderwijs en de jeugdhulp